

GLASILO PROJEKTA ECONNET, MAREC 2010

NOVICE O PROJEKTU ECONNET

1. Karte in podatki o projektu ECONNET sedaj tudi na spletu

GeoPortal, osrednja zbirka vseh prostorskih podatkov in kart projekta ECONNET, je sedaj dostopen na <http://gis.eurac.edu>. Poleg tega se je sestala delovna skupina za izvedbeno strategijo in potrebe po podatkih ter razpravljala kakšno je stanje podatkov v trenutni fazi projekta.

GeoPortal omogoča iskanje, ogled, snemanje in nalaganje podatkov in metapodatkov; vsebuje tudi pregledno karto vseh pilotnih regij na območju Alp kakor tudi pregledne karte vsake pilotne regije s prikazom zavarovanih območij in območij Nature 2000. Karte so na razpolago vsem, ki se zanimajo za projekt ECONNET.

Delovna skupina projekta ECONNET za izvedbeno strategijo in potrebe po podatkih se je sestala 5. februarja na delavnici v Bolzanu/I. Stanje podatkov v trenutni fazi projekta je povzeto v 4. delovnem paketu programa Leader EURAC, naknadno pa so o njem razpravljali vsi udeleženci delavnice. Izkazalo se je, da so prostorski podatki, ki so potrebni za izvedbo analize v pilotnih regijah, tj. izračun indeksa primernosti ekološkega kontinuuma, skladni s podatki, ki so bili zbrani do sedaj. Razlike še vedno obstajajo v nekaterih regijah, kjer z upravnimi organi še potekajo pogovori. Na seji je bilo poudarjeno, da zaradi čim boljše izrabe podrobnejših temeljnih podatkov različni regionalni podatki naj ne bi bili usklajeni tako, da so prilagojeni najmanjšemu skupnemu imenovalcu.

2. Izmenjava znanja o ekološki povezanosti znotraj in prek Alp ter vizualizacija koridorjev in fragmentacije

Vabilu za udeležbo na delavnici novembra v francoskem Grenoble se je odzvalo sto posameznikov iz osmih evropskih držav, ki so to priložnost izrabili za dejaven prenos znanja o ekoloških omrežjih. Izhajajoč iz razprav, ki so potekale na delavnici, so se partnerji projekta ECONNECT sporazumeli o ustreznih metodah, ki jih sedaj uporabljajo pri oblikovanju habitatov in koridorjev na celotnem območju Alp in pri vizualizaciji ovir.

Na številnih predstavitvah so se udeleženci lahko seznanili z metodološkim znanjem iz različnih študij primerov in si ga tudi izmenjali. Oblikovane so bile skupine, ki so si v razpravi izmenjale znanje o treh pomembnih vprašanjih, ki zadevajo metodologijo in dejavnost projekta: vodni koridorjih, kopenski koridorji in udeležbeni pristopi. Delavnica je kot orodje za aktiven prenos znanja 8. delovnega paketa v okviru projekta ECONNECT izkoristila strokovno znanje vseh udeležencev in njihovo neposredno sodelovanje ter ponudila bogate in mnogovrstne rezultate, od katerih so imeli korist vsi vpleteni deležniki, upravljavci s področja varstva narave, vladne in nevladne organizacije, znanstveniki in oblikovalci javnega mnenja. Predstavitve, sklepi in povzetek delavnice, ki so jo organizirali Univerza v Innsbrucku, Cemagref Grenoble in Conseil Général de l'Isère, so dostopni na <http://www.econnectproject.eu> (en).

Na podlagi strokovnih razprav, ki so potekale na delavnici, so se partnerji 5. delovnega paketa sporazumeli o ustreznih metodah, ki jih bodo uporabljali pri oblikovanju habitatov in koridorjev na celotnem območju Alp in pri vizualizaciji ovir. Za to posebno nalogo so bili izbrani modeli koridorjev, ki se funkcionalno povezujejo s pokrajino. Prvi pomemben korak na poti k določitvi koridorjev in ovir je bil izbor ustreznih metod za oblikovanje modelov. Naslednji korak v okviru 5. delovnega paketa bo zbiranje evidenc o opažanju indikatorskih vrst (štiri vrste gozdnih sesalcev, dve vrsti ptic, dve vrsti vodnih živali). Vzpostavljeni so bili stiki z različnimi strokovnjaki, zbirka podatkov o eni vrsti ptic (ruševec) bo zadostovala za začetek procesa oblikovanja. Vseeno pa bi bila še vedno zaželena boljša dostopnost do podatkov. Trenutno se izvaja poskus z ruševcem, prvi rezultati pa bodo na razpolago v kratkem.

3. Alpske obrečne pokrajine: povezanost, ovire in proces drobitve

Kolikšna je fragmentacija obrečne pokrajine, katere so največje ovire na alpskih rekah? Gre za vprašanja, ki jih v okviru projekta ECONNECT raziskujejo na Inštitutu za ekologijo Univerze v Innsbrucku. Rezultatov, ki jih bodo dobili z uporabo tehnologije GIS, bodo ponazorjeni z vizualizacijo, vzpostavljeni pa bodo tudi stiki s

pristojnimi organi upravljanja povodij na regionalni ravni, da bi tako zmanjšali učinek obstoječih ovir in vzpostavili prvotno stanje.

Obrečne pokrajine so pomembni habitati, so poti in koridorji za širjenje in selitev vodnih in kopenskih živali in rastlin. Na gosto poseljenih območjih Alp, še zlasti na območjih okrog zavarovanih območij, so bile obrečne pokrajine močno spremenjene in pogosto tudi na različne načine degradirane. To pa zelo moti in ovira naravno razširjanje, gibanje in selitev vodnih organizmov in organizmov, vezanih na vodna okolja. Cilj 5. delovnega paketa je izboljšati stanje, tako da se opravi analiza potencialov za večjo povezanost in manjše učinke ovir in procesa drobitve (fragmentacije).

V prvi fazi se izvaja analiza ovir, ki so učinkovite glede na dolžinsko, stransko, vertikalno in časovno dimenzijo rečnih sistemov. Za vizualizacijo fragmentacije so bili uporabljeni kazalci fragmentacije. Vzporedno se ugotavljajo značilni habitati ter vrste živali in rastlin, ki živijo v reki in ob njej (rjava postrv, lipan, kapelj, tamariska). Možne ovire, ki bi lahko vplivale na habitat in gibanje teh vrst, bodo ponazorjene na kartah.

V trenutni fazi izvajanja projekta je delo osredotočeno na posebne pilotne regije. Evidentirajo se dejanske ovire znotraj obrečnih pokrajin, z regionalnimi upravitelji povodij bodo vzpostavljeni stiki z namenom zmanjšanja učinkov ovir in vzpostavitve prejšnjega stanja.

Podrobnejše informacije o metodi si preberite na www.econnectproject.eu.

4. Ekološka povezanost in zakonodaja: od ovir do instrumentov

Cilj projekta ECONNET je ustvariti čim ugodnejše pogoje za vzpostavitev ekološke povezanosti prek alpskega loka in na ta način uresničevati 12. člen Protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju varstva narave: "Pogodbenice bodo sprejele ustrezne ukrepe za povezanost določenih zavarovanih območij, biotopov in drugih zavarovanih ali zavarovanja potrebnih elementov na državni ravni in čezmejno. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo usklajevale cilje in ukrepe za čezmejno zavarovana območja."

Pomemben element projekta je tisti del, ki obravnava *pravne ovire* (poznani tudi kot 6. delovni paket), ki ga vodi italijansko ministrstvo za okolje v sodelovanju z Evropsko akademijo EURAC, regijo Dolina Aoste in CIPRO Francija. V drugem letu izvajanja projekta ECONNET njihovo delo neprekinjeno napreduje.

Poglavitni cilj tega elementa je oceniti pravne pogoje za vzpostavitev ekološke povezanosti v različnih alpskih državah, zbrati primere in predlagati primere dobre prakse (kot je npr. Evropska skupina za ozemeljsko sodelovanje (EGTC), ki je nov instrument Evropske unije), da bi vzpostavili čezmejne povezave med zavarovanimi območji EU in s tem olajšali selitve prosto živečih živali in jih ohranili.

Tako na primer strokovnjaki EURAC, inovativnega inštituta za uporabne raziskave, ki ima sedež sredi alpskega loka, in regije Dolina Aoste izvajajo primerjalno analizo pravnih pogojev za vzpostavitev ekološke povezanosti v vseh alpskih državah; začeli so jo v Franciji in Italiji, da bi ocenili sedanje razmere in izdelali ustrezno metodologijo, ki bi jo lahko uporabljali tudi drugod.

Razen tega projektni partnerji, ki sodelujejo pri tem delu projekta, analizirajo pravni položaj pilotnih regij projekta ECONNET, od katerih so številne tudi čezmejne. CIPRA bo 6. maja v Grenoblu/F organizirala delavnico, ki bo posebej posvečena pilotnim regijam. To bo nadaljevanje prejšnje delavnice o čezmejnem sodelovanju med zavarovanimi območji, ki je bila 19. aprila 2009 v Domodossoli/I in sta jo organizirala italijansko okoljsko ministrstvo in EURAC. Delavnica bo tudi priložnost za razpravo o vmesnih rezultatih ankete, pri kateri so sodelovale vse pilotne regije.

Omenjena delavnica bo tudi priložnost za deležnike, ki sodelujejo pri vzpostavitvi Alpske ekološke mreže, da se seznanijo in razpravljajo o pravnih vidikih tega skupnega projekta. Rezultati delavnic in analiz, ki trenutno potekajo, bodo predstavljeni v zaključnem poročilu, ki bo predloženo na zaključni konferenci o ekološki povezanosti in zakonodaji decembra 2010 v Aosti v Italiji.

Upamo, da bo do takrat ta element projekta pripomogel k večji ozaveščenosti vseh sodelujočih deležni kov in olajšal usklajeno upravljanje čezmejnih koridorjev, nazadnje pa preoblikoval dojemanje zakona tako, da se bo to od ovire spremenilo v instrument ukrepanja.

5. Nazorna spletna stran ECONNET z vizualizacijo informacij

Spletišče projekta ECONNET www.econnectproject.eu je že bilo prevedeno v štiri delovne jezike projekta (tj. francoščino, nemščino, italijanščino in slovenščino), v kratkem pa ga bodo dopolnjevale še karte.

V okviru 3. delovnega paketa (Informiranje in oglaševanje) bo poleg tega organiziran fotografski natečaj, katerega naj bi se udeležili fotografi iz celotnega alpskega prostora. Natečaj se bo začel junija in bo trajal do konca decembra. Natečajna tema in člani žirije so že bili izbrani. Natečaj bo temeljil na socialni mreži Flickr in spletni strani ECONNET. Več informacij v kratkem na www.econnectproject.eu.

Zaradi orodja GeoPortal, ki je bil razvit v okviru delovnega paketa 4, bo mogoče karte pilotnih regij objaviti na spletu, tako da se bo javnost lahko seznanila, kje se projekt izvaja ter kateri ukrepi se ocenjujejo in izvajajo v projektu ECONNET. GeoPortal bo tako pripomogel, da bo spletna stran postala še zanimivejša. Karte se bodo uporabljale na podlagi Googlovih zemljevidov, kar bo omogočilo prikaz vseh lokacij, kjer pilotne regije izvajajo ukrepe.

NOVICE IZ PILOTNIH REGIJ

1. Berchtesgaden – Salzburg: učinkovitejše delovanje ekološkega omrežja na ekstenzivnih traviščih

Ekstenzivno obdelana travišča so pomembni pokrajinski elementi za ekološko povezanost na območju pilotne regije Berchtesgaden – Salzburg. Izboljšanje razmer v teh habitatih bo pripomoglo k varovanju vrst, kot so na primer metulji, kačji pastirji ali kobilice. To je ena od nalog podprojektov v okviru ECONNECT-a, ki se trenutno izvajajo.

Tako po mnenju strokovnjakov kakor tudi glede na prostorske analize so bila ekstenzivna travišča opredeljena kot pomemben vidik ekološke povezanosti v regiji. Da bo mogoče ohraniti funkcionalne metapopulacije omenjenih žuželk, morajo na ustreznih razdaljah obstajati odprti prostori določene kakovosti, a v nemško-avstrijski pilotni regiji je proces opuščanja obdelovalnih površin vedno intenzivnejši zaradi skromnih možnosti ustvarjanja dobička. ECONNECT namerava proces podpreti in tako še izboljšati ekološko povezanost ekstenzivno obdelanih travišč, denimo z razvijanjem in preizkušanjem inventivnega upravljanja in načinov financiranja. Kot prvi korak trenutno poteka ugotavljanje posameznih vrst, da se preučijo zanje značilni pogoji z vidika ekološkega omrežja ekstenzivnih travišč na območju pilotne regije.

Predstavniki pilotne regije Berchtesgaden – Salzburg so poleg tega na delavnici Networking diversity (Različnost povezovanja), ki jo je v okviru konference NATUR 12. februarja v Bernu/CH organizirala Pobuda za ekološki kontinuum, predstavili svoje delovanje. Predstavev in povzetek poročila sta na voljo na www.alpine-ecological-network.org/index.php/services-mainmenu-8/downloads-documents#natur2010.

2. Retijski trikotnik: nova spletna orodja in podpora lokalnim pobudam

Švicarski narodni park trenutno razvija spletno orodje za analizo ovir in koridorjev na območju velike pilotne regije Retijski trikotnik. Za obnovitev ekološke povezanosti si poleg tega prizadevata še dve lokalni pobudi.

Nov način uporabe kart bo omogočal primerjavo prosto izbranega območja z drugimi območji v soseščini in ugotavljanje območja, kjer je glede na izbrane pokazatelje potreba po ukrepanju nujna. Orodje bo strokovnjakom omogočalo ugotavljanje kriznih žarišč povezanosti in ekološkega kontinuuma kakor tudi povečanje zavesti ekološko zainteresirane širše skupnosti v pilotni regiji.

Poleg razvijanja spletnega orodja skupina Švicarskega narodnega parka pri projektu ECONNECT podpira tudi dve lokalni pobudi, ki se na področju obnavljanja ekološke povezanosti izvajata na območju švicarsko-avstrijsko-italijanske pilotne regije Retijski trikotnik.

Na območju ob reki Inn sta tirolski okoljski "ombudsman" (Landesumweltanwaltschaft) in WWF Tirolska začela izvajati projekt, katerega namen je izboljšati povezanost med izbranimi vrstami vzdolž zgodovinske poti Via Claudia Augusta. Sprejeti bodo ukrepi za zmanjšanje vpliva ovir, kot je zelo prometna cestna infrastruktura na tem območju, kar bo izbranim vrstam občutno olajšalo selitve. ECONNECT podpira projektno skupino s posredovanjem znanja o izbiri vrst, določanju koridorjev in ovir ter omogoča dostop do znanja in izkušenj na mednarodni ravni. Poleg tega naj bi ta zgleden projekt podprli tudi italijanski in švicarski partnerji v pilotni regiji Retijski trikotnik.

Na Južnem Tirolskem/I je naravovarstvena skupna Vinschgau sprejela izjavo, v kateri zahteva varstvo reke Rambach na območju med švicarsko mejo in njenim izlivom v reko Etsch. Lokalne oblasti nameravajo zgraditi na reki manjšo hidroelektrarno zelo omejene ekonomske vrednosti. V zadnjih letih je bila izvedena sanacija švicarskega dela reke, ki danes predstavlja zgleden primer renaturacije reke. Izvedba načrtovanega projekta na Južnem Tirolskem bi izničila vsa prizadevanja za vzpostavitev povezanosti tega vodnega telesa v švicarski dolini Val Müstair in občutno zmanjšala vrednost ekološkega sistema. Izjava o varstvu reke Rambach je nazoren primer, kako pomemben je projekt ECONNECT in mednarodno sodelovanje na področju ekološke povezanosti.

3. Primorske Alpe: ekološki koridorji preprečujejo prometne nesreče

Ekološki koridorji ne ohranjajo le biotske raznovrstnosti, ampak so tudi učinkovito sredstvo za zmanjševanje števila prometnih nesreč na avtocestah.

ECONNET je inovativen evropski projekt, povezan s programom Alpine Space/območje Alp v letih 2007–2013, katerega namen je ponovna vzpostavitev povezanosti različnih življenjskih prostorov na območju Alp. Za ECONNET zelo pomemben problem so trki vozil z živalmi. Divjad, npr. kopitarji, ptice roparice, ribe in dvoživke, se vedno gibajo po istih poteh zaradi prehranjevanja ali reprodukcije, lahko pa se zgodi, da te poti križajo avtoceste, in tak položaj predstavlja potencialno nevarnost za voznike in kopenske živali.

V skladu s stališčem Narodnega parka Primorske Alpe, enega od sedmih pilotnih regij, ki sodelujejo pri projektu, se je v pokrajini Cuneo v zadnjih dveh letih zgodilo 419 prometnih nesreč, v katere so bili vpleteni kopitarji (podatki pristojnih organov pokrajine Cuneo, oddelek za varstvo favne in flore). Največkrat bi se lahko tem nesrečam, ki izredno ogrožajo voznike, izognili z boljšim prostorskim planiranjem,

skrbnejšim načrtovanjem infrastrukture in uporabo različnih obstoječih tehnologij. V francoskem departmaju Isère preizkušajo nove oblike zagotavljanja pomoči živalim pri prečkanju prometnih cest (tudi v okviru pilotne regije Econnect) s postavljanjem detektorjev gibanja in vročine na obe strani cest, ki z uporabo intermitentnega signala opozarjajo voznike na nenadno prečkanje divjadi.

Narodni park Primorske Alpe je bil izbran zaradi visoke stopnje biotske raznovrstnosti in geografske lege, saj med seboj povezuje Alpe in Provanso, Sredozemsko morje in Padsko nižino. Druge italijanske ustanove, ki podpirajo projekt, so: avtonomna dežela Dolina Aoste, Evropska akademija Bolzano, ministrstvo za okolje in WWF Italija. Prav tako pri projektu sodelujeta Narodni park Mercantour v Franciji in park Gesso in Stura, ki sta neposredno udeležena s parkom Primorske Alpe in z drugimi organi in ustanovami, ki zaradi svojih pristojnosti lahko prispevajo h konkretnemu reševanju problematike ohranjanja in biotske raznovrstnosti.

Namen projekta ECONNET je vzpostavitev ekoloških koridorjev (naravnih prostorov, kjer se flora in favna prosto širita in jih ne ovirajo umetne pregrade) med različnimi alpskimi območji, kar je uspešen način zagotavljanja ohranitve genoma, ki je bistvenega pomena za preživetje vrst. Poleg tega projekt ECONNET spodbuja vzpostavitev omrežja, ki bo s skupnim pristopom do reševanja problematike omogočalo premostitev znanstvenih in metodoloških "meja".

Pozornost zaslužijo trije glavni načrti italijanskega parka, in sicer:

- **povezanost po zračni poti:** zmanjšanje nevarnosti za kure (kura, belka, kotorna) ki jo povzročajo viseči kabli smučarskih vlečnic ali daljnovodi. Izboljšanje varnosti ptic roparic, ki se selijo zlasti vzdolž doline reke Stura, kjer bo verjetno postavljena vetrnica,
- **povezanost po vodni poti:** upoštevanje vseh ovir, ki so postavljene v potokih, in iskanje rešitev za zmanjšanje ali odpravo ovir pri gibanju vodne flore in favne,
- **povezanost po kopenski poti:** ugotavljanje infrastrukture, ki se obravnava kot vir težav za večino občutljivih vrst.

4. Severne Apneniške Alpe: vključevanje lokalnega prebivalstva

V okviru projekta ECONNET programa za območje Alp/Alpine Space je bila opravljena anketa, v kateri je sodelovalo 170 deležnikov iz Spodnje Avstrije, Zgornje Avstrije in s Koroške. Ljudje so na vprašanja o poznavanju, izkušnjah in idejah, ki jih imajo v zvezi z medsebojno povezanostjo življenjskih prostorov in morebitnih ovirah, odgovarjali na podlagi vprašalnika.

Namen ankete je bil ustvariti si pregled nad mnenjem ljudi o tej temi ter zbrati informacije o načrtovanih in aktualnih projektih, ki obravnavajo ekološko povezanost v regiji.

Poleg tega so deležniki odgovarjali na vprašanja o habitatih in vrstah, kar je pomembno za povezanost v pilotni regiji ter o tem, ali jih zanima sodelovanje pri izvajanju projektov.

Sočasno je bila vzpostavljena baza podatkov o možnostih pridobitve finančne podpore. Baza vsebuje podatke o vseh sredstvih financiranja, ki bi lahko ustrezala projektom, ki obravnavajo problematiko ekološke povezanost.

9. decembra se je v središču za obiskovalce Ennstal (Narodni park Apneniške Alpe, Zgornja Avstrija) 45 udeležencev seznanilo z rezultati obeh dejavnosti.

Naslednji koraki projekta ECONNET vključujejo izmenjavo informacij in izkušenj s skupinami deležnikov ter oblikovanje ciljev, tem in projektov v pilotni regiji v štirih delovnih skupinah:

1. komunikacija – odnosi z javnostmi – regionalni razvoj – turizem;
2. reke in obrečni habitati;
3. naravni gozdovi;
4. travniki in visokogorski pašniki.

5. V departmaju Isère premagujejo ovire

Pri vzpostavljanju ekološke povezanosti je zelo dejavna tudi francoska pilotna regija. Poleg projekta ECONNET sodeluje od februarja 2009 tudi pri projektu EU Steze življenja. Ta bo trajal šest let, njegov proračun pa znaša 9 mio. EUR.

V okviru projekta je bilo organiziranih več srečanj, ki so se jih udeležili vsi zainteresirani deležniki (župani, kmetje, lovci, naturalisti idr.), da si izmenjajo izdelano kartografijo rastlinskih struktur ter znanje in informacije o območju.

Trenutno poteka gradnja ribjega prehoda, ki bo povečal propustnost reke Breda, še zlasti za postrvi. Začasno so bile iz rečnega korita odstranjene vse ribe, da ne bi poginile med izvedbo del. Poleg tega so načrtovana še druga gradbena dela, na primer podhod in postavitve sistema toplotnih detektorjev za živali.

Podrobne karte, ki prikazujejo načrtovane projektne dejavnosti in nadaljnje informacije o projektu, so na voljo na www.pathsoflife.eu (en, fr).

KAJ JE NOVEGA NA PODROČJU POVEZANOSTI

1. Zelena luč za srnjad in risa v alpsko-karpatskem koridorju

V prihodnje bo divjadi omogočeno prosto gibanje med Alpami in sosednjimi Karpati. To je cilj čezmejnega projekta Alpsko-karpatski koridor, ki se je začel izvajati pred kratkim. EU bo izvajanje projekta finančno podprla z 2 mio. evrov.

Ob upoštevanju problematike varstva narave, prostorskega planiranja, kmetijstva, gozdarstva in turizma ter z intenzivnim vključevanjem občin, ki jih to zadeva, bo projekt opredelil konkretne ukrepe za varstvo povezanosti med biotopi in jih izvajal v obliki pilotnih projektov. Nadhodi, porasli z zelenjem, bodo tako npr. srnjadi in drugim živalim na njihovi poti omogočili varno prečkanje avtocest in druge infrastrukture.

Ob polni odgovornosti avstrijske dežele Spodnja Avstrija pri projektu, ki se bo izvajal do poletja 2012, sodeluje na področju upravljanja, raziskav, varstva narave in infrastrukture enajst projektnih partnerjev iz Avstrije in Slovaške. To pomembno prispeva k uresničevanju ciljev Alpske in Karpatske konvencije ter Konvencije o biološki raznovrstnosti.

Vir in več informacij na <http://www.alpenkarpatenkorridor.at> (de), <http://www.wwf.at/de/akk> (de).

2. Podatkovni listi o ekološkem Kontinuumu omogočajo izvajanje ukrepov v zvezi z zagotavljanjem povezanosti v Alpah

Pobuda za ekološki kontinuum podpira izvajanje ukrepov ekološke povezanosti z novim nizom podatkovnih listov za krajevne deležnike v nemškem, francoskem in italijanskem jeziku, nekateri listi pa so že dostopni na spletu.

Podatkovni listi niso le informativne tiskane listine. Njihov glavni cilj je spodbujanje različnih aktivnosti. Namenjene so deležnikom, ki ustanavljajo ekološke mreže, npr. iz pilotnih regij ECONNECTA. Niz desetih podatkovnih pol pokriva najpomembnejša delovna področja, kjer naj bi izvajali ukrepi povezanosti: kmetijstvo, gozdarstvo, upravljanje voda, lov in ribolov, prostorsko planiranje, promet, varstvo narave in turizem. Posebne podatkovne liste bodo prav tako objavljene v pomoč občinam in drugim pomembnim akterjem pri vzpostavljanju ekoloških mrež.

Vsak podatkovni list pojasnjuje pomembnost vsakokratnega sektorja za ekološko povezanost in v konkretni obliki navaja ukrepe za njeno vzpostavitev, ki naj bi jih izvajali akterji. Poleg tega so v vsakem listu predstavljeni primeri dobre prakse z

območja Alp, ki so dokaz za to, da ukrepi povezanosti delujejo resnično. Omenjeni primeri dobre prakse naj bi deležnike spodbudili k posnemanju.

Nekatere različice podatkovnih listov v formatu PDF, ki jih je mogoče natisniti, obravnavajo pa varstvo narave (v nemškem, francoskem in italijanskem jeziku), kmetijstvo (v nemškem in francoskem jeziku – različica v italijanskem jeziku bo objavljena v kratkem) in prometu (v nemškem jeziku, različice v drugih jezikih še sledijo), so že objavljene na www.alpine-ecological-network.org/index.php/services-mainmenu-8/downloads-documents (en). Meseca maja bodo natisnjeni izvodi na voljo pilotnim regijam projekta ECONNECT.

3. Sistem ekološkega omrežja z zakonsko močjo v Lombardiji

18. februarja je dežela Lombardija uradno odobrila ustanovitev regionalnega ekološkega omrežja (Regional Ecological Network - REN), ki pri regionalnem ozemeljskem načrtovanju upošteva in vključuje vsa prednostna zavarovana območja, kot jih je v Gapu leta 2001 določil evropski alpski program WWF s partnerji. Gre za pomembno odločitev za Italijo ter vse alpske države in projekte, kot je ECONNECT, ki obravnavajo povezanost; in dejansko se je zgodilo prvič, da je bil v Italiji sprejet sistem ekološkega omrežja z zakonsko močjo.

Ta ključna odločitev sedaj pomeni, da se morajo vse dežele s tem sklepom uskladiti pri vseh naslednjih stopnjah načrtovanja in upoštevati območja, ki so vključena v REN. *Dežela, Fondazione Lombardia Ambiente* in zasebni sponzorji bodo dodatno financirali dvoletni načrt za spremljanje, ki se bo začel izvajati letos.

4. Pritisk zaradi izkoriščanja visokogorskega prostora v Avstriji

Psihološke ovire, ki so doslej onemogočale načrtovanje in odobritev izvajanja projektov v občutljivem visokogorskem prostoru, so se leta 2009 zmanjšale. Avstrijska planinska zveza (OeAV) svari pred uničevanjem pokrajine in rekreacijskih virov v Alpah in zahteva vzpostavitev okvira za usklajeno teritorialno planiranje, pri čemer je namen zavarovati značilno alpsko pokrajino.

Po celotni Avstriji lahko opazujemo težnjo po gradnji žičnic in druge smučarske infrastrukture znotraj meja zavarovanih območij in na drugih območjih velike vrednosti. Primeri tovrstnih teženj so načrtovana gradnja žičnice prek zavarovanega območja Warscheneck, gradnja podzemeljske zobate železnice prek osrednjega območja Narodnega parka Visoke Ture od smučarskega območja Sportgastein do gore Schareck ali pa projekt vzpenjače znotraj območja miru na Kalkvogl.

V letu 2010 bo Avstrijska planinska zveza podrobno proučila vse te primere, na tiskovni konferenci konec leta 2009 pa je pozvala tirolsko vlado, naj določi okvir ureditve, ki ne bo dopuščala izrabe zavarovanih območij.

Zelo zanimiv primer tega procesa je *Piz Val Gronda*, gora, ki se dviga na avstrijsko-švicarski meji in je že tri desetletja izpostavljena stalnim poskusom izrabe. Doslej so bili taki načrti zavrnjeni prav zaradi izrednega bogastva flore v tej regiji kakor tudi zaradi izjemne geološke in geomorfološke raznolikosti.

Znanstvena razprava Avstrijske planinske zveze (v nemškem jeziku) z naslovom *Piz Val Gronda – posebna naravna oaza v avstrijskih Alpah* je objavljena na: <http://www.alpenverein.at/naturschutz/Publikationen/Fachbeitraege/index.php?navid=43> (de).

